

Karjalainen (10.8. ja 11.8) uutisoi juopuneista ja alkoholisoituneista, jotka työlistävät niin perusterveydenhuoltoa kuin erikoissairaanhoidoakin. Alkoholisteja lähetettiin erikoissairaanhoidon poliklinikalle siksi, ettei kuntien terveyskeskusten vuodeosastoilla ole vapaita paikkoja.

Monella taholla todetaan, että alkoholisoituneiden potilaiden hoito on kasvava ongelma. Vastuunjaoista ja oikeasta hoitopaikasta ei sen sijaan ole yhteistä näkemystä. Erikoissairaanhoidon verrattuna katkaisuhuolto kunnan terveyskeskuksessa on kustannuksiltaan edullisempaa ja asiakasta lähempänä. Myös päihdehuoltolaki sekä kansalliset sosiaali- ja terveysalan kehittämissuunnitelmat painottavat yleisten palvelujen roolia. Ajankohtaisessa kunta- ja palvelurakennemuutoksessa pohditaan myös tarkoituksenmukaista päihdepalvelujen järjestämistä.

Katkaisu- ja vieroitushoidon järjestäminen ei kuitenkaan ole ongelmaton. Kuntien terveyskeskuksissa törmätään usein kaaosmaisiin tilanteisiin. Täyteen ahdetut vuodeosastot, vuodepotilaiden hoidon yhä suurempi vaatimus ja alimitoitettu hoitohenkilökunta ovat monessa kunnassa arkipäivää. Näissä olosuhteissa juopuneiden ja katkaisuhuoltoa tarvitsevien asiakkaiden hoitoa on vaikeaa järjestää etenkin virka-ajan ulkopuolella ja viikonloppuisin. Vuodeosastojen turvallisuusriskeistä ollaan aiheesta huolissaan. Selviämisasemille on tarvetta, mutta niitä ei ole eikä niiden perustaminen kuulosta olevan lähitulevaisuudessakaan realistista. Lähipalvelujen turvaaminen vaikuttaakin ongelmalliselta, kun kuntien tarpeet ja käytännön päihdepalvelujen arki näyttävät olevan kaukana valtakunnallisista suosituksista.

Tarvitaan uudenlaista palveluajattelua, jossa päihdehuolto ja katkaisuhuolto kytkeytyy osaksi asiakkaan elämän kokonaisuutta. Jo olemassa olevia rakenteita ja toimintoja on tarpeen kehittää yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Yhteistyötä tarvitaan kuntien kesken seudullisesti, ja tärkeitä toimijoita ovat myös yksityiset palveluntuottajat, järjestöt, seurakunnat ja poliisi. Katko edellyttää jatkoa – pelkkä lääkkeellinen katkaisuhuolto ei riitä päihderiippuvuuden hoitoon. Tarvitaan vahvaa yhteistoimintamallien ja työkäytäntöjen kehittämistä sekä uusien, joustavien ”välimallien” luomista, esimerkkinä päiväkatkaisu.

Teija Makkonen
päihdetyön kehittämisvastaava
STM/ISO

Arja Jämsen
yksikön johtaja
ISO/P-K